

Landelijke Klachtencommissie onderwijs
(mr.dr. H.G. Warmelink, S.J. Drijver, R.C.A. Wilcke)

Uitspraaknr. 08.034

Datum:

27 augustus 2008

Pesten, communicatie, plan van aanpak, moeder mag niet mee als begeleider schoolkamp; klacht gedeeltelijk gegrond; primair onderwijs.

De klacht

De ouders van een leerling van de school klagen erover dat de school het pestgedrag ten aanzien van hun dochter niet goed heeft aangepakt.

Verder klagen zij erover dat het plan van aanpak naar aanleiding van het gedrag van hun dochter oneigenlijke elementen bevat en dat hierin uitsluitend negatieve elementen zijn opgenomen, waardoor hiervan voor hun dochter geen stimulerende werking mag worden verwacht.

Ten aanzien van de directeur klagen de ouders erover dat deze niet open communiceert en dat hij de moeder om onduidelijke redenen niet mee heeft laten gaan als begeleider tijdens het schoolkamp.

De feiten

De ouders hebben in februari 2008 bij één van de duo-leerkrachten van groep 7/8 geklaagd over het feit dat hun dochter in de klas werd gepest. Kort daarop vond een incident plaats (tijdens een bezoek van de klas aan een middelbare school) naar aanleiding waarvan de vader een plan van aanpak uitgereikt kreeg ten behoeve van verbetering van het gedrag van zijn dochter. De ouders waren voor een gesprek over dit plan van aanpak uitgenodigd door de beide leerkrachten.

In het plan van aanpak werd verwezen naar een eerder incident op de school waarbij de vader betrokken was geweest. Hij wilde het plan eerst thuis bespreken. De moeder bleek het bij die bespreking niet eens met de inhoud van het plan van aanpak.

De visie van partijen

De ouders hebben in de loop van het schooljaar geprobeerd via overleg met ouders van klasgenoten het pestgedrag naar hun dochter toe op te lossen. Met name de moeder kreeg toen steeds als reactie, dat alle problemen voortvloeiden uit het gedrag van de dochter.

De moeder had al allerlei voorbereidende werkzaamheden gedaan en zelfs al een week vakantie van haar werk had gepland om te kunnen meegaan als begeleider op het schoolkamp. De directeur heeft gezegd dat de veiligheid van de kinderen door de aanwezigheid van de moeder in gevaar zou komen. Deze beslissing was mede gebaseerd op het incident met de vader in de klas. De moeder is van mening dat dat incident haar niet is aan te rekenen.

De directeur stelt dat reeds meerdere jaren de relatie tussen enkele leerlingen in de groep van de dochter een kwetsbare is. Het ene moment is er ogenschijnlijk weinig aan de hand, het andere moment is er veel onderlinge ruzie en strijd.

Het plan van aanpak is opgesteld om meer en beter zicht te krijgen op het gevoel van de dochter en om haar boze buien te kanaliseren. Hoewel het overleg met de ouders hierover is gestopt is de school wel verder gegaan met de hierin opgenomen activiteiten.

De directeur is van mening dat niet zozeer sprake was van pesten als wel van conflicten tussen kinderen. De groepsgesprekken zijn ook gericht geweest op de aanpak daarvan. Een incident tijdens het bezoek aan een middelbare school, dat de aanleiding vormde om een plan van aanpak

op te stellen is inderdaad niet met de ouders gecommuniceerd. De directeur is van mening, dat dit wel had moeten. Over het algemeen wordt dit nog dezelfde dag telefonisch gemeld aan ouders.

Voor het opstellen van een "plan van aanpak" is het niet noodzakelijk dat het een "zorgleerling" betreft en niet altijd wordt het zorgteam ingeschakeld. Een dergelijk plan kan ook worden gemaakt om te voorkomen dat de desbetreffende leerling een zorgleerling wordt.

De directeur deelt de mening van de ouders, dat in het eerste plan van aanpak elementen zijn opgenomen die daarin niet thuishoren, zoals de verwijzing naar het optreden van vader op de school. Het plan van aanpak is daarom aangepast en de directeur heeft hiervoor aandacht gevraagd bij de leerkrachten. Dit vernieuwde plan van aanpak is niet meer met de ouders besproken en de directeur deelt eveneens de mening van de ouders, dat dit een manco aangeeft in de communicatie van de zijde van de school. Het ondertekenen van het plan van aanpak door de ouders is echter geen absolute noodzaak en het was daarom niet onterecht om ondanks het uitblijven van de ondertekening toch met de uitvoering van het plan te beginnen.

Overwegingen van de Commissie

Ten aanzien van de klacht over het niet goed aanpakken van pestgedrag naar de dochter toe is de Commissie van oordeel dat, gelet op wat de directeur hierover ter zitting heeft verklaard, is gebleken dat het pestgedrag in ieder geval niet als zodanig is herkend. De aanpak is in eerste instantie groepsgewijs geweest, door middel van gesprekken om meer begrip voor elkaar te kweken. Voordat het incident bij het bezoek aan een middelbare school plaatsvond is kennelijk ook bij de ouders niet de behoefte aanwezig geweest om de directeur op deze aanpak aan te spreken. Opvallend is, dat pas in het verslag dat de ouders hebben gemaakt van het gesprek met de directeur sprake is van pestgedrag. In eerdere stukken wordt hierover niet gesproken.

Op basis van de stukken en het ter zitting verhandelde is de Commissie van oordeel dat niet is komen vast te staan dat de dochter systematisch het slachtoffer is geweest van pesten. Wel is komen vast te staan dat de verhoudingen in de groep regelmatig tot problemen leidden en dat hierbij verschillende kinderen betrokken waren in wisselende rollen. De dochter lag niet goed in de groep maar speelde ook duidelijk een rol in het veroorzaken van de problemen. De Commissie kan daarom begrijpen, dat de directeur tot de conclusie is gekomen, dat een groepsgewijze aanpak van alle kinderen in de groep in het vergroten van begrip en respect naar elkaar in eerste instantie de beste aanpak was. Wel is de Commissie van oordeel dat, na het incident van begin 2008, in een plan van aanpak dat tot doel had het gedrag van de dochter te verbeteren ook de rol van de andere betrokken leerlingen vermeld had moeten worden. In de huidige vorm is de nadruk eenzijdig komen te liggen op de regels waaraan de dochter zich moest houden. Dit leidt echter niet tot grondverklaring van de klacht.

Voor wat betreft de klacht over niet adequate communicatie rond het incident, de opstelling en bespreking van het plan van aanpak en het in dat plan opnemen van oneigenlijke elementen constateert de Commissie dat de directeur ter zitting heeft gezegd dit met de ouders eens te zijn. Terzijde merkt de Commissie op, dat het gewijzigde plan van aanpak naar de ouders teruggekoppeld had moeten worden. De Commissie volstaat derhalve met het gegrond verklaren van deze onderdelen van de klacht.

Voor wat betreft het uitsluiten van de moeder als begeleidster van het schoolkamp overweegt de Commissie het volgende. Zoals de directeur ter zitting desgevraagd heeft beaamd, was het wellicht niet verstandig om in het gesprek over de dochter ook mee te delen dat hij had besloten om de moeder niet als begeleidster mee te laten gaan naar het schoolkamp. Dit heeft het gesprek naar het oordeel van de Commissie onnodig onder druk gezet. Het ware naar het oordeel van de Commissie beter geweest als de directeur dit in een gesprek onder vier ogen met de moeder had aangekaart en haar de mogelijkheid had gegeven zelf haar afweging te maken. De Commissie overweegt voorts, dat de argumenten van de directeur voor zijn beslissing deels gebaseerd zijn op een incident dat met de vader heeft plaatsgevonden en deels op opmerkingen van de dochter (wacht maar op het kamp ...) waarvan niet vaststaat dat deze niet werden gemaakt in reactie op soortgelijke opmerkingen van een medeleerlinge over háár vader. Het team dat op begeleiding mee zou gaan met het kamp stond al rond kerst 2007 vast en was reeds bekend gemaakt aan de

ouders. Bovendien was de moeder al een aantal jaren zonder enig probleem mee geweest met het schoolkamp. Als in die situatie een besluit zou moeten worden genomen om een moeder uit te sluiten van deelname aan het kamp, dan is de Commissie van oordeel dat er zwaarwegender redenen zouden moeten zijn dan die welke door de directeur zijn gegeven. De klacht is op dit punt gegrond.

Het hierboven gestelde betekent echter niet, dat de Commissie van oordeel is dat de directeur in het algemeen niet open zou communiceren. Kennelijk zijn de ouders van mening, dat "open communiceren" betekent dat er steeds sprake zou moeten zijn van een discussie. De directeur heeft tijdens de zitting aangegeven dat hij zich, voor wat betreft een aantal opmerkingen waarbij ook de leerkrachten betrokken waren, heeft beperkt tot luisteren naar de ouders. Ook heeft hij aangegeven dat hij de zienswijze van de leerkrachten nodig had voordat hij een oordeel zou vellen over het al dan niet terecht zijn van de opmerkingen van de ouders. De Commissie acht dit alleszins te billijken. De Commissie stelt vast, dat er na het gesprek dat tussen hem en de ouders heeft plaatsgevonden geen terugkoppeling van zijn bevindingen meer is geweest, mede omdat de ouders aangaven aan een gesprek geen behoefte meer te hebben, maar van plan waren een klacht in te dienen.

Het oordeel van de Commissie

De klacht over het opnemen van oneigenlijke elementen in het plan van aanpak en de communicatie over het plan is gegrond, evenals de klacht dat de directeur de moeder om onduidelijke redenen niet mee heeft laten gaan als begeleidster naar het schoolkamp. Voor het overige is de klacht ongegrond.

Aanbevelingen van de Commissie

De Commissie beveelt het schoolbestuur aan in dit type situaties eerder te rapporteren aan ouders als zich een incident heeft voorgedaan, ouders tijdig te betrekken bij het opstellen van plannen en meer aandacht te besteden aan de communicatie over genomen beslissingen.